संस्कारः · अतश्च समासविस्मरणे अनुयाजसमाप्त्यनन्तरं पुनरसमासः । वरुणप्रघासेषु ब्रह्मन्प्रस्थास्यावः समिधावाधायाग्नीऽअग्नीत्संमृड्ढीत्यूह्यः[1] · दशाकृतिपक्षे ऽवभृथेष्टावपोऽग्नीत्संमृड्ढीत्यूह्यः · षडाकृतिपक्षे च संमार्ग एव न भवति ।

एषा तऽइति (२.१४) होतानुमन्त्रयते ॥ २ ॥[2] होता तां समिधमनुमन्त्रयते । प्रैषश्रवणानन्तरं चाग्नीत्तां समिधमिध्मकाष्ठरूपामाहवनीयेऽभ्यादधाति · ततस्तस्या अनुमन्त्रणम् ।

अजानति यजमानः ॥ ३ ॥ अनुमन्त्रणं कर्तुं होतरि अजानति यजमानः एषा तऽइति समिधमनुमन्त्रयते । अनेकयजमानके प्रस्थास्यामः अग्नीनग्नी° प्रतिष्ठत एता वोऽअग्नयः समिधस्ताभिर्वर्धध्वं चा च प्यायध्वमित्यूह्यः · वरुणप्रघासेषु एते वामग्नी समिधौ ताभ्यां वर्धेथां चा च प्यायेथामिति · कर्कमते त्वग्निपदस्य कुत्राप्यूह्यो न भवति[3] ।

संमार्ष्टि पूर्ववदपरिक्रामꣳ सकृत्सकृत्ससृवाꣳसमिति (२.१४) ॥ ४ ॥[4] अग्नीदग्निम् दक्षिणपश्चिमोत्तरमध्येषु चतुर्ष्वप्यग्निप्रदेशेषु · तेन च तं विरजस्कमुज्ज्वलं करोति · अपरिक्रामम् एकत्र उत्तरत स्थित एव । अग्ने वाजजिदिति तत्र मन्त्रे ससृवांसमिति विशेषः · दशाकृतिपक्षे अवभृथे पूर्ववदूह्यः आपो वाजजितो वाजं वः ससृषीर्वाजजित इति ॥

ब्रह्मानुज्ञातोऽनुयाजैस्त्रिभिश्चरत्यौपभृतꣳ समानीय ॥ ५ ॥ ब्रह्मणा ओं प्रतिष्ठेत्येवमनुज्ञातोऽध्वर्युरौपभृतमाज्यं सशेषं स्रुक्वां समानीय त्रिभिरनुयाजैः चरति।

अतिक्रम्याश्राव्याह देवान्यजेति ॥ ६ ॥[5] समानयनानन्तरं स्रुक्मध्युक्ष्य अतिक्रम्य यजतिदेशं गत्वा · अतिक्रम्याश्राव्येत्यनेन यजतित्वेन प्राप्तपुरोऽनुवाक्यानिरासः ।

यज-यजेत्युत्तरौ ॥ ७ ॥ उत्तरौ द्वावनुयाजौ यज-यजेत्येवं प्रेष्यति · प्रथमऽएव देवान्यजेति ।

---

१) वरुणप्रघासे ब्रह्मन्प्रस्थास्यावः समिधावाधायेति सम्प्रदायः न कर्कः · अग्नीऽअग्नीत्संमृड्ढीति कर्को न सम्प्रदायः · सम्प्रदायमतेऽवभृथेष्टावपोऽग्नीदित्यूह्यः Mah. २) वरुणप्रघासेषु एते तेऽअग्ने समिधौ ताभ्यामित्यूह्यः Mahâd. ३) ? °प्यूहेन २ ४) इध्मसंनहनैरनुपरिधि · न त्रिस्त्रिः Mahâd. See ३.१.१३. ५) अतिक्रम्यादिग्रहणमनुवाचनव्युदासार्थम् अथ यदपुरोऽनुवाक्यका अनुयाजा भवन्तीति श्रुतेः (११.४.१.१२.) Mahâd.